

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0523U100102

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-06-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андреева Олена Юріївна

2. Andreieva Olena Yuriivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.03.03

Назва наукової спеціальності: Лісознавство і лісівництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-06-2023

Спеціальність за освітою: Лісове господарство

Місце роботи здобувача: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: Старий бульвар, буд. 7, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.09

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: Старий бульвар, буд. 7, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 66.03.09.07, 68.47

Тема дисертації:

1. Біотична стійкість соснових насаджень Волинського і Житомирського Полісся
2. Biotic resistance of pine stands of Volyn and Zhytomyr Polissya

Реферат:

1. Наведено теоретичні узагальнення та аналіз даних стосовно поширення та впливу екологічних чинників на стан лісів Волинського та Житомирського Полісся. Аналіз кліматичних показників свідчить про зміни показників температури, зволоження, ГТК Селянінова та Д. В. Воробйова, які не є сприятливими для насаджень, але створюють умови для поширення шкідників і лісових пожеж. Біотична стійкість насаджень знижується у зв'язку зі значним поширенням чистих соснових насаджень, а також за рахунок виділів, які межують зі зрубам та незімкненими культурами. Виявлено особливості зміни санітарного стану насаджень та їхнього заселення стовбуровими шкідниками після низової пожежі. Проаналізовано динаміку площ осередків комах-хвоєгризів і стовбурових шкідників. Показано, що принадність насаджень для виникнення осередків комах-хвоєгризів зменшилася зокрема у зв'язку з вилученням санітарними рубками чистих соснових насаджень в осередках короїдів. Виявлено зміни у видовому складі комплексу короїдів, зокрема

згасання після 2017 р. осередків верхівкового і шестиzubчастого короїдів й збільшення участі соснових лубоїдів у комплексі. Визначено видовий склад нематод у деревах, заселених короїдами. Підтверджено необхідність вчасного проведення вибіркового санітарних рубок в осередках усихання для запобігання втратам ліквідної деревини. Одержані дані підтримують концепцію П. Маніона стосовно чинників всихання дерев. Висока частка чистих соснових насаджень і насаджень віком понад 50 років – чинники тривалої дії (predisposing). Аномальне збільшення температури повітря та зменшення ГТК до рівня, характерного для степової зони, є чинниками нетривалої дії (inciting), що підвищують сприйнятливості дерев до заселення короїдами, які є чинниками супроводження (contributing). Експериментально обґрунтовано підходи до прогнозування ризиків усихання соснових насаджень регіону та підвищення їхньої стійкості. Поглиблені методичні підходи стосовно виявлення насаджень із високою принадністю для формування осередків шкідливих комах і виникнення лісових пожеж. Зокрема пропонується скоригувати терміни вивезення з лісу або корування чи обробки інсектицидами заготовленої деревини, а також застосування інсектицидів з урахуванням зміни термінів початку й закінчення вегетаційного періоду; оцінювати загрозу формування осередків хвоегризів у міру змикання культур, створених на зрубках санітарних рубок минулого десятиліття та застосовувати розраховані моделі для оцінювання загрози пошкодження дерев фітофагами.

2. The features of the dynamics of climatic parameters affecting the condition and growth of pine stands were revealed. A decrease in precipitation and hydrothermal coefficient of G.T. Selyaninova (HTI) is unfavorable for the growth and condition of trees and favorable for harmful organisms. The features of the distribution of the forest stock of pine stands of individual forestry enterprises by types of forest site conditions, stand composition, age, the relative density of stocking and changes in these parameters during the period between the last forest inventories, which affect the attractiveness of forest plots to harmful insect foci and the risk of fires, were evaluated. The obtained data support the concept of P. Manion regarding the factors of forest decline. A high proportion of pure pine stands and stands over 50 years old are long-term predisposing factors. Anomalous increase in air temperature and reduction of HTI to the level characteristic of the steppe zone are the short-term inciting factors that increase the susceptibility of trees to colonization by bark beetles, which are contributing factors. The obtained results made it possible to develop proposals for forecasting the risks of deterioration of the conditions of pine stands in the region and measures to increase their sustainability. In particular, it is suggested: to adjust the terms of creating pine plantations, removal from the forest or protection harvested wood with insecticides, taking into account the change in the terms of the beginning and end of the growing season; to implement an improved algorithm for determining fire hazard classes; to create mixed stands according to the type of forest site conditions; to carry out timely thinning to maintain the optimal structure of the crowns and sufficient relative stocking density of the stands in order to increase their resistance, in particular to damage by insects and fires; to assess the threat of the formation of foci of foliage browsing insects in pine plantations created at the clear-cuts of sanitary fellings of the last decade and to apply suggested models to predict tree damage by phytophages.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андреева Олена Юріївна
2. Andreieva Olena Yuriivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андреева Олена Юріївна
2. Andreieva Olena Yuriivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мешкова Валентина Львівна

2. Mieshkova Valentyna Lvivna

Кваліфікація: д. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лавний Василь Володимирович

2. Lavnyi Vasyl Volodymyrovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ловинська Вікторія Миколаївна

2. Lovynska Viktoriia Mykolaivna

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Лакида Петро Іванович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Василишин Роман Дмитрович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Т.А.